

(Ф 03.02 – 91)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий Юридичний інститут
Кафедра теорії та історії держави і права

ЗАТВЕРДЖУЮ
в.о. ректора

" 08 " 07 2016 р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Юридична психологія»

Галузь знань: 08 «Право»
Спеціальність: 081 «Право»
Спеціалізація: «Публічна служба»
«Господарське право»
«Транспортне право»
«Цивільне та трудове право»
«Суд. Адвокатура. Прокуратура. Нотаріат»

Курс – 1 Семестр – 1

Аудиторні заняття – 34 Диференційований залік – 1 семестр
Самостійна робота – 116
Усього (годин/кредитів ECTS) – 150/5

Індекс НМ – 9- 081/16- 3.4

Система менеджменту якості.
Навчальна програма
навчальної дисципліни
«Юридична психологія»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
НП 13.01.01 – 01-2016

Стор. 2 із 8

Навчальна програма дисципліни «Юридична психологія» розроблена на основі освітньо-професійної програми, навчального плану № НМ – 9-081/16 підготовки фахівців освітнього ступеня «Магістр», спеціальності 081 «Право», спеціалізації «Публічна служба», «Господарське право», «Транспортне право», «Цивільне та трудове право», «Суд. Адвокатура. Прокуратура. Нотаріат» та відповідних нормативних документів.

Навчальну програму розробила
доцент кафедри теорії та
історії держави і права, к.і.н. Слоуф С. Головко

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри теорії та історії держави і права, протокол № 13 від « 9 » серпня 2016 р.

Завідувач кафедри А. Бородин І. Бородин

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 081 «Право» та спеціалізації «Публічна служба», «Господарське право», «Транспортне право», «Цивільне та трудове право», «Суд. Адвокатура. Прокуратура. Нотаріат» кафедри повітряного та космічного права, протокол № 6 від « 14 » серпня 2016 р.

Завідувач кафедри С. Юлдашев С. Юлдашев

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Навчально-наукового Юридичного інституту, протокол № 6 від « 15 » серпня 2016 р.

Голова науково-методично-
редакційної ради

В. Вишновецький

УЗГОДЖЕНО

Директор ННЮІ

І. Сопілко І. Сопілко

« 15 » 08 2016 р.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

201

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Юридична психологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 13.01.01 – 01-2016
		Стор. 3 із 8	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Юридична психологія» розроблена на основі «Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.2015 р. № 37/ роз.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності професійних знань та вмінь, що сприяють формуванню загальноосвітнього світогляду майбутніх юристів.

Метою викладання дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями щодо проявів і використання психічних закономірностей і психологічних особливостей у сфері правового регулювання і юридичної діяльності, а також закріплення практичних навичок для їх застосування у конкретних життєвих ситуаціях.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення студентів з новим напрямком науки, котрий лежить на стику психології і юриспруденції – юридичною психологією;
- здійснення наукового синтезу психологічних і юридичних знань;
- розкриття психолого-юридичної сутності базових правових категорій, а також особливості психічної діяльності суб'єктів правовідносин, їх психічних станів у різноманітних ситуаціях правотворчості, правозастосовчої, правоохоронної та пенітенціарної діяльності;
- набуття навичок застосування теоретичних знань на практиці.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- основні категорії, поняття, принципи і методи юридичної психології;
- психологічні аспекти правової соціалізації особистості;
- основні положення детермінації злочинної поведінки, типології особи злочинця;
- психологічні особливості попереднього слідства;
- психологічні аспекти кримінального, цивільного і господарського судочинства;
- сутність пенітенціарної психології;
- психологічні основи ресоціалізації засуджених.

Вміти:

- використовувати відповідні психологічні знання при вирішенні окремих юридичних питань: реалізації норм кримінально-процесуального закону, кваліфікації окремих складів злочину, виявлення афекту та ін.;
- призначати й оцінювати результати судово-психологічних експертиз;
- аналізувати особливості поведінки, психічних станів й психічної діяльності окремих суб'єктів правовідносин.
- використовувати відповідні психологічні знання при вирішенні окремих юридичних питань;
- застосовувати методи психологічного впливу.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля «Психологічні основи діяльності людини у сфері регульованих правом відносин», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Навчальна дисципліна «Юридична психологія» базується на знаннях таких дисциплін, як «Конфліктологія», «Адміністративно-правовий захист прав людини і громадянина», «Міжнародні стандарти в галузі прав і свобод людини та проблеми їх реалізації в Україні (кримінально-правові аспекти)» та є базою для вивчення юридичних галузевих та спеціальних дисциплін.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 «Психологічні основи діяльності людини у сфері регульованих правом відносин».

Тема 2.1.1. Вступ до курсу «Юридична психологія».

Юридична психологія як наука і навчальна дисципліна. Предмет і завдання юридичної психології. Система юридичної психології. Методи юридичної психології. Використання методу тестування в юридичній практиці.

Історія розвитку та міжпредметні зв'язки. Становлення і розвиток юридичної психології у світовій науковій думці. Розвиток юридичної психології в Україні.

Загальний огляд наукової та науково-методичної літератури курсу.

Тема 2.1.2. Основи загальної психології.

Особистість і структура її психічних властивостей. Співвідношення соціального і біологічного в особистості. Свідомість, підсвідомість, несвідомість і надсвідомість. Темперамент, характер, здібності.

Характеристика основних методів психологічного впливу на особистість: навіювання, передачі (приховування) інформації, прикладу, переконання, рефлексії тощо.

Тема 2.1.3. Правова психологія.

Особистість і структура її психічних властивостей. Співвідношення соціального і біологічного в особистості. Темперамент, характер, здібності.

Психологічні аспекти правової соціалізації особистості. Десоціалізація і ресоціалізація. Психологічна характеристика правосвідомості. Форми і рівні правосвідомості. Особливості правосвідомості в період соціальної реформації суспільства.

Тема 2.1.4. Кримінальна психологія.

Задачі, принципи і проблеми кримінальної психології. Поняття особистості злочинця. Ціннісно-орієнтована і стереотипна поведінкова схема особистості злочинця. Типологія особистості злочинця. Психологічні особливості окремих категорій злочинців. Психологія насильницького типу злочинців. Психологія

корисливого типу злочинців. Психологія корисливо-насильницького типу особистості злочинця. Психологічні особливості злочинців-професіоналів і рецидивістів. Психологічні особливості осіб, які вчинили необережні злочини. Психологія злочинного діяння. Поняття психологічної структури злочинного діяння. Психологічні особливості імпульсивних злочинних діянь. Психологія умисного злочинного діяння. Психологія організованих злочинів. Психологічні аспекти вини і юридичної відповідальності.

Тема 2.1.5. Психологія слідчої діяльності.

Психологічні особливості особистості слідчого. Пізнавальна діяльність слідчого. Типологія слідчих ситуацій. Інформаційне моделювання у слідчій діяльності. Виявлення мотивів злочину. Психологія комунікативної діяльності слідчого. Психологія звинуваченого, підозрюваного, потерпілого і свідка. Психологія допиту й очної ставки. Психологія слідчого огляду. Психологія обшуку і виїмки. Психологія впізнання, перевірки показань на місці вчинення злочину і слідчого експерименту. Судово-психологічна експертиза.

Тема 2.1.6. Судова психологія.

Психологічна характеристика учасників кримінального судочинства (психологія судді, прокурора, адвоката, свідків, підсудного). Дослідження матеріалів попереднього слідства і планування судового розгляду. Психологічні аспекти організації судового слідства. Психологія допиту й інших слідчих дій у судовому слідстві. Психологічні аспекти діяльності й судових промов адвоката і прокурора. Психологія підсудного. Психологічні аспекти справедливості й законності кримінального покарання. Психологія винесення і виконання вироку.

Тема 2.1.7. Пенітенціарна психологія.

Поняття виправної (пенітенціарної) психології, її предмет і завдання. Психологічні основи ефективного покарання і виправлення засуджених. Психологія особистості, яка відбуває покарання. Система правомірного психічного впливу на особистість засудженого з метою його ресоціалізації. Подолання асоціальних стереотипів поведінки. Формування соціально-адаптованого типу поведінки. Психологічні основи ресоціалізуючої діяльності виправних установ. Поняття ресоціалізуючої діяльності. Виявлення соціальної позиції засудженого при організації виховних впливів. Функціональна і структурна організація колективу засуджених. Феномен кримінальної субкультури. Формування соціально позитивних групових цінностей і суспільної думки. Індивідуалізація виховних впливів. Соціальна реадаптація осіб, які відбули покарання. Усунення факторів, що сприяють рецидиву злочинів.

Тема 2.1.8. Психологія цивільного і господарського судочинства.

Цивільне право як фактор формування психології громадянського суспільства. Психологічні аспекти цивільно-правового регулювання. Психологія учасників цивільного процесу. Психологічні аспекти підготовки цивільних справ до судового розгляду. Психологія міжособистісного впливу і судової промови у цивільному процесі. Психологічні аспекти діяльності прокурора,

адвоката у цивільному процесі. Психологія пізнавальної діяльності суду й винесення рішення. Психологічні особливості діяльності господарського суду.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1. Бандурка А. М. Юридическая психология: Учебник / А.М. Бандурка, С.П. Бочарова, Е.В. Землянская. – Х.: Изд-во Нац. ун-та внутр. дел, 2001. – 640 с.

3.1.2. Бедь В.В. Юридична психологія: Навч. посіб. / В.В. Бедь. – К.: Каравела, 2002. – 376 с.

3.1.3. Бочелюк В.Й. Юридична психологія: Навч. посіб. / В.Й. Бочелюк. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 336 с.

3.1.4. Коновалова В.О. Юридична психологія: Академічний курс: Підручник / В.О. Коновалова, В.Ю. Шепітько. – К.: Ін Юре, 2004. – 424 с.

3.1.5. Юридична психологія: Підручник / За заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсеєва. – К.: КНТ, 2007. – 360 с.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. Васильев В.Л. Юридическая психология: Учебник для вузов / В.Л. Васильев. – СПб.: Питер, 2003. – 656 с.

3.2.2. Общая психология / Под ред. В.В. Богословского, А.Г. Ковалева, А.А. Степанова. – М.: Просвещение, 1991. – 544 с.

3.2.3. Основи загальної та юридичної психології: Навч. посіб. / за ред. В.Т. Нора. – К.: Ін Юре, 2014. – 280 с.

3.2.4. Юридична психологія. Альбом схем з коментарями: Навч. посібник / За заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсеєва. – К.: КНТ, 2008. – 152 с.

3.2.5. Юридическая психология: Хрестоматия / Сост. и общ. ред. Т.Н. Курбатовой. – СПб.: Питер, 2001. – 480 с.

